

ĒRĢĻU APVIENĪBAS ZIŅAS

Ērgļu apvienības pārvaldes informatīvais izdevums Nr. 11 (190) 2022. gada novembris

Novembris Latvijai ir atceres un svētku mēnesis. Un arī mums. Tas ir laiks, kad vairāk atskatāmies uz svarīgiem vēstures notikumiem, kas ļāvuši izveidot mums pašiem savu valsti – Latviju. Ko gan katram nozīmē Latvija? Tā ir dzimtene, vecāki, māja, ģimene, darbs, daba, tradīcijas, cilvēki... Jau izsenis pierādījis, ka cilvēks ar savu darbu spēj radīt lielas lietas, un šī spēja latviešiem ir saglabājusies vēl šodien. Paldies katram, kas aizstāv mūsu valsts vērtības, brīvību, drošību, kas šajā laikā ir īpaši svarīgi! Paldies katram, kas saglabā latviešu tradīcijas un turpina rakstīt vēsturi! Paldies katram, kas ar savu darbu, māju, pagastu, novadu dara gaišāku, labāku, tīrāku! Paldies katram, kas dara visu iespējamo, lai Latvija pastāvētu mūžīgi! Latvija – tie esam mēs!

Sīrsnīgi sveicu svētkos un novēlu visiem sirdī, domās un darbos būt kopā ar Latviju!

Elita Ūdre,
Ērgļu apvienības pārvaldes vadītāja

Kaspara Upmaņa foto

Saskaņā ar Vaijes (Weyhe) pašvaldības Vācijā ielūgumu un bijušo Madonas rajona teritoriju pārstāvošo novadu (Madonas, Cesvaines, Ērgļu, Lubānas un Varakļānu) pašvaldību starpā noslēgto starppašvaldību sadarbības līgumu no 19. līdz 23. oktobrim Vaijē tika uzņemta Madonas novada un Varakļānu novada pašvaldības delegācija.

Vizītes laikā norisinājās pieņemšana Vaijes pašvaldības domē, tika apmeklēta jaunuzceltā bibliotēka jeb "kultūršķūnis", kas paredzēta kā interaktīva un kvalitatīva brīvā laika pavadīšanas vieta visu vecumu vietējiem iedzīvotājiem, nesen renovētā Leestes vidusskola, kurā apskatāms plašs mācību līdzekļu klāsts praktisko iemaņu apgūšanai, tika atklāta izstāde "Ziedu laiks" *Zudweyhes* ūdensdzirnavās (*Wassermühle Sudweyhe*), kurā apskatāmi Madonas novada mākslinieku darbi.

Šajā laikā, kad pasaule ir tik mainīga un notikumi neparedzami, priecē mainīgas lietas un vērtības. Šī pašvaldību sadraudzība ilgst jau vairāk nekā 30 gadus un tā pāraugusi no draudzības starp pašvaldībām uz draudzību starp ģimenēm un cilvēkiem.

Sintija Māliņa,
Madonas novada pašvaldības
Juridiskās un personāla nodaļas personāla speciāliste
Foto no Sintijas Māliņas personiskā arhīva

Rudens veltes salātos

Valijas Leles foto

Kad gājputni devušies jau prom uz siltajām zemēm, kad kā negudras birst un virpuļo krāsainās rudens lapas, kad no dārziem novākta pēdējā rudens raža, tad Sausnējas pagasta čaklās saimnieces kā jau katru gadu sanāk kopā, lai padziļotos ar savu veikumu. Tā nu arī šogad 21. oktobra pēcpusdienā omulīgajā "Līdumu" saietā zālē cita pēc citas uz galda rindojās dažādu krāsu, saturu, un izmēru burciņas, bļodiņas, pudeles un trauciņi. Tur bija ievārijumi, žeļejas, sulas, konservējumi, sāļījumi un marinējumi. Saldī, sāļi, asi un pat dikti pikanti. Te bija ķirbis, kabacis, sārtaidzis ābols, kurš iecepts ļoti garšīgā plātismaizē, sarkanais, zaļais un dzeltenais tomāts, sīpols, ķiploks, kāposts, sarkanā biete, burkāns, puķkāposts, gurķis, cidonija, dzērvene, smiltsērķšķis, paprika, Ķīnas kāposts, avenes, zemenes un vēl citas dārza veltes. Katra saimniece bija pacentusies, lai degustējot nemaz tik ātri nevarētu nosaukt visas sastāvdaļas, kas bija pievienotas pie kādiem no salātiem. Izgaršojot daudzveidīgo piedāvājumu, mēģinājām uzminēt sastāvdaļas, kuras pievienotas klāt. Tik ātri nemaz nevarējām atpazīt, ka kaut kur ir pievienotas maltas linsēklas, melnās plūmes, smiltsērķšķu sula, ingvera sakne, dažādas eļļas, grūti atpazīstams bija arī zaļo tomātu ievārijums, kā arī uzlējums uz cidonijām – tā bija nomaskēta šī garša, ka minējām ilgi. No piedāvātās daudzveidības izvēlēties garšīgāko nebija iespējams, jo viss bija sagatavots uz 10 ballēm. Tā pamazām, izbaudot garšas, smaržas, krāsas, pārrunājot un padaloties ar receptēm, jaukā un patīkamā atmosfērā pagāja vairākas stundas. Katra saimniece savai receptei bija atradusi un pielikusi klāt kādu "odziņu", kas viņas veikumu padarīja par ievēribas cienīgu starp citām.

PALDIES visām čaklajām saimniecēm! Viņas zina, prot un dara! Uz tikšanos atkal nākamajā pasākumā!

"Paņem vienu, noliec otru!"

Šādi uz plakāta rakstīti vārdi sagaida katru apmeklētāju veikalā "Mālkrogs" (mežam, mājai, makšķerniekiem). Viss sākās ar vienu lielu puķu dobi un sarunām ar kaimiņiem. Ciemā ir ierasts mainīties ar stādiem, īpaši ziemcietēm, kuras dobē savairojušās par daudz. Meklējot vietu, sakņu dalīšana ir viens no risinājumiem. Rūpīgi kopto nereti ir žēl mest mēsleinē. Iemainīt pret citu stādu ir viens no risinājumiem. Tāda maiņa parasti notiek starp kaimiņiem jeb paziņām, un Ērgļu ciemā cits citam ir kaimiņi.

"Paņem vienu, noliec otru!" ir iespēja pie veikala izvietotā stendā atstāt stādu, dārzeņi, augli un paņemt vietā kāda cita atstāto. Bez maksas. Pirmsākumos doma bija šādu maiņu uzturēt tikai pavasarī – laikā, kad dobjū papildināšana ir aktīva. Tomēr lielā sabiedrības atsaucība pārauga no puķu saknēm līdz tomātu, gurķu, ķirbju stādiem un gataviem āboliem, kabačiem. Ar rūpību saņemtās un atstātās šķirnes pat ar kopšanas aprakstu stendā turpina vairoties, jo ērgļenieši ir atsaucīgi. Šķiet, ka piedalīties un dalīties ir ilgi gaidīta iespēja, kura nu radusi iespēju realizēties. Aktuāls ir jautājums – ar ko ērgļeniešiem mainīties ziemā? Kā spriež "Mālkroga" saimnieki, būs jāizsludina konkurss idejām.

Kā radās ideja veikalam iekārtot bez maksas stendu? Iespējams, pēdējā laika pasaules notikumi Ukrainā un Covid-19 ierobežojumi ir radījuši vajadzību spēku rast tepat savējos – ģimenē, pagalmā, kolektīvā, ciemā.

Veikals "Mālkrogs" Rīgas ielā 26 ir ģimenes uzņēmums ar kopības vērtību ikdienā. Kalniņu ģimenes izauklēts, Ragaiņu ģimenes pārņemts. Veikala saimnieki Ģirts un Kristīne Ragaiņi ir brālis un māsa. Ar saknēm Ērgļu ciemā – te dzimuši un vidusskolu beiguši. Ģimenē ir pierasts dalīties priekos un arī bēdās, ar svarīgu, ar vajadzīgu. Pašsaprotama viņiem šķita dalīšanās ar skaissto – ar puķu stādiem, kuri citkārt vairs nav vajadzīgi.

Lai gan ikdienas solis katru ir aizvedis dzīvot Pierīgā, tomēr iespēja atgriezties mājās ir vērtība. Veikala preču klāstā ir viss vajadzīgais ikdienai mājāsaimniecībā – no tīrības un traukiem līdz dārzam nepieciešamajam, arī mājas meistaram atrodas vajadzīgais – skrūves, naglas un citi rīki. Makšķerniekiem – no svaigiem tārpiem līdz auklām, āķiem. Mežkopjiem – zāģi, eļļas un pārējais. Preču klāsts tiek regulāri papildināts, uzklautot pircēju vēlmes. Rūpīga un gādīga veikala saimniece ikdienā ir Inita. Katra izteiktais lūgums pēc vajadzīgās preces tiek uzklauts, nereti speciāli nogādāts no veikala līdz mājām jeb atvests no citas Latvijas puses.

Vieta, kur satikties un iegūt sev vajadzīgo, būt starp savējiem, ir veikala "Mālkrogs" mērķis. Lai mērķi sasniegtu, katrs ir aicināts par sev vajadzīgo pastāstīt veikalā. No sēklām līdz Japāņu spinningam!

Ideju konkurss stendam ziemā ir atvērts.

Zelta rudens diena Sausnējas pagastā

Sausnēja no putna lidojuma.
Agra Veckalniņa foto

Linda Šmite iepazīstina ar Liepkalnes vēsturi.

Tūristi viesojas radošās atpūtas pagalmā „Tiltiņi”.

Sanītas Somas foto

Madonas novada Centrālās administrācijas Attīstības nodaļas tūrisma darba organizatore Sanīta Soma plāno un organizē ekskursijas, kuru gaitā dalībnieki iepazīst mūsu novada pagastus. Prieks par cilvēku interesi un vēlmi vispirms apceļot sava novada skaistākās vietas, lai vēlāk dotos braucienos vai kruīzos uz eksotiskām zemēm.

Rudens saules staru un zeltaino lapu ieskaudā 2. oktobra rītā mēs sagaidījām tūristu grupu, kuri ieradusies iepazīt Sausnējas pagastu. Sausnējas pagasts ietver sevī trīs ciemus: Sausnēju, Liepkalni, Sidrabiņus. Iedzīvotāju skaits pagastā ir nedaudz pāri trijiem simtiem, tas ir mainīgs. Mūsu galvenā bagātība ir skaistā daba un darbīgie cilvēki. Sausnējietes Annas Brašus (1929-1983) 1981. gadā uzrakstītajā dzejolī „Vidzemei” ir zīmīgas rindas par Vidzemi.

„Man ļoti tuva esi, Vidzeme,
Kad pakalni man pretī māj.

Kad tavus mežus zila migla klāj,
Pār ceļa ozoliem kad saule lec,
Un grūtā brīdī balsta drauga plecs,
Pār kļāvām nolaižas kad vakars sārts –
Te piedzimst sirdī lolots vārds.”

Pagasta vēstures muzejā „Līdumi” ar tūristiem tikās novadpētnieces Elita Leiboma un Ilga Kronīte, lai iepazīstinātu ar nozīmīgākajiem vēstures notikumiem un personībām. Viesi varēja aplūkot dažādu gadu fotogrāfijas, paviesoties mūziķu istabīnā, sajūsmināties par seno darbarīku un sadzīves priekšmetu krātuvi, sajūst laikmeta elpu rakstnieka Valda istabīnā, ielūkoties Liepkalnes skolas vēstures istabā, uzzināt par Strūves ģeodēziskā loka punktiem, ieraudzīt manteļskursteņa fragmentu. Tūristus iepriecināja mūsu muzeja īpašā „rozīnīte” – viesošanās pie Dorotejas, kuru noorganizēja Valija Lele un Inese Leiboma.

Tālākais ceļš ekspedīcijas dalībniekus veda uz Sidrabiņiem, kur pie kādreizējās pagastmā-

jas ciemiņus sagaidīja bijusī Sausnējas pagasta pārvaldes vadītāja Liēna Kārklīņa. Liēnas kundze bija sagatavojusi interesantu stāstījumu par Sidrabiņu vēsturi, nozīmīgākajiem notikumiem, ļaužu dzīvi Sidrabiņos agrāk un tagad.

No Sidrabiņiem ceļš virzījās uz Liepkalni, kur skolotāja un rakstniece Linda Siliņa gaidīja viesus, lai iepazīstinātu ar savas dzimtas vietas vēsturi. Sekoja brauciens no Liepkalnes uz Ogres upes ieleju, iepazīšanās ar Emmas dzirnavām un apkārtni. Īpaši interesants bija Lindas stāsts par kādreizējo Baltijā lielāko vācu koloniju, par ko vēstīts viņas grāmatā „Aizved mani uz Hiršenhofu”.

Ziestu (Sestu) kalns atrodas ceļa posmā no Ērgļiem uz Sidrabiņiem. Tas zināms kā viens no Strūves ģeodēziskā loka punktiem, kura unikalitāte slēpjas cara laikā (19.gs.) veikto ģeodēzisko uzmērījumu sistēmas zemes izmēru un formas noteikšanā un karšu zīmēšanā.

Lauku tūrisma saimniecībā „Tiltiņi” ekspe-

dicijas dalībniekus uzņēma tās saimnieki – Ilze un Mārcis Feldbergi, lai piedāvātu plašu izglītojošu un izklaidējošu pasākumu klāstu. Radošās atpūtas pagalmā ir lieliska vieta relaksācijai un sevis pilnveidošanai.

Saimniecībā „Griezītes”, kur saimnieku ģimene, kas pārcēlusies uz dzīvi Latvijā no Anglijas, bija iespēja ieraudzīt interesantus dzīvniekus – alpakas – un uzzināt par viņu dzīvesveidu, kopšanu. Paldies Ianam, Joannai un Leldei no „Griezītēm” par viesu uzņemšanu!

Rudens diena Sausnējas pagastā pagājusi, baudot Vidzemes centrālās augstienes dabas skaistumu, iepazīstot nelielā pagasta vēsturi un mājupceļā jūtot patīkamu nogurumu. Atsaucot atmiņā šīs dienas notikumus Sausnējas pusē, jādama, ka ceļotājiem šī ekspedīcija ir radījusi pozitīvas emocijas un vēlmi pabūt mūsdiā arī citreiz.

Lai arī aicināti Sausnējas pagastā!
Elita Leiboma, novadpētniecības speciāliste

Grāmatas atvēršanas svētki Sausnējas muzejā

Ikviena pagasta vislielākā vērtība ir tur dzīvojošie cilvēki. Nelielais Sausnējas pagasts lepojas ar izcilām personībām, kuras sevi apliecinājušas gadu gaitā. Vēstures muzejs „Līdumi”, kuru mēs dēvējam par Balto māju, ir uzskatāms par pagasta vizītkarti. Tā krājumos saglabāti materiāli par brīvības cīnītājiem, izcilām valstsvīriem, zinātniekiem, pedagogiem, kultūras darbiniekiem, aktieriem, mūziķiem, māksliniekiem.

Baltajā mājā muižas dārznieka ģimenē 1865. gada 28. septembrī piedzima rakstnieks Valdis (Voldemārs Zālītis). Lai godinātu rakstnieka dzimšanas dienu 157. dzimšanas dienā, muzejā ieradās pagasta ļaudis un daudzi viesi no tuvākām un attālākām vietām. Tieši Valda dzimšanas dienā – 2022. gada 28. septembrī – Sausnējā svinējām grāmatas atvēršanas svētkus, jo rakstniece Lindas Šmites romāns „Ne tikai Staburaga bērns Valdis” uzsācis ceļu pie lasītājiem. Bija interesanti klausīties romāna autore stāstījumu par grāmatas tapšanu. Ir paveikts milzīgs darbs, pētot talantīgā rakstnieka, pedagoga, sabiedriski aktīvā cilvēka dzīves un darba gaitas. Paldies Lindai par izcilo veikumu – interesanto, vērtīgo grāmatu!

Saieta zālē „Līdumos” tovakar valdīja pacilāts svētku noskaņojums, ko ar skaistām melodijām papildināja koklētājas no Ērgļiem un Jumurdas dāmu ansamblis „Ievziedi” ar skaņīgām dziesmām. Svinīgu gaisotni uzbūra pasākuma vadītāja – Ērgļu apvienības pārvaldes vadītāja Elita Ūdre. Vakara gaitā tika dots vārds svētku viesiem, skanēja pateicības vārdi un novēlējumi grāmatas autorei, tika pasniegtas dāvanas un ziedī. Nobeigumā varējām iegādāties jauno grāmatu un lūgt Lindai autogrāfu. Vakara saviesīgajā daļā – sarunas pie svētku galda, malkojot vīnu un baudot sarūpēto mielastu.

Vairākas dienas gan pirms, gan pēc šiem svētkiem mēs dzīvojam grāmatas atvēršanas svētku zīmē, saglabājot gaišo noskaņojumu un prieku par pašu radīto svētku sajūtu, par kopā būšanu un svinēšanu.

Ir pagājis zināms laiks kopš grāmata ienākusi mūsu mājās un atradusi savu vietu grāmatu plauktā. Lasītājam šķirot lappusi pēc lappuses, uzmanīgi sekojot notikumu gaitai un vērtējot izlasīto, rodas pārdomas. Ikvienam var izteikt

Sveiceni rakstniekam Valdim dzimšanas dienā! Svētku noformējums Sausnējas muzeja „Līdumi” saietā zālē.

savu redzējumu, gūtos iespaidus un novērtēt daiļdarbu. Zinātniski pamatotu analīzi lai veic literatūras kritiķi, savukārt es uzrunāju cilvēkus, kuriem grāmatu lasīšana ir vaļasprieks, un viņi labprāt dalījās iespaidos par jauno romānu.

Marianna Jukneviča: „Ar šo grāmatu tiek atvērta gadu ritumā nedaudz apsūbējusi, bet ļoti spoža kultūras lādīte, kur ieraugām izcilu personību – rakstnieku un izglītības darbinieku Valdi. Iepazīstam viņa dzimto vietu Sausnēju un radniecību ar pirmo apsardzības ministru Jāni Zālīti. Caur Zālīšu ģimenes gaitām uzzinām par tā laika notikumiem Latvijā. Es „izgaršoju” šo romānu un priecājos, ka tā būs palielāka vērtība.”

Dzintra Ungera: „Katra grāmata liek padomāt. Tā aizved vēstures ceļos, rosina izvērtēt cilvēku savstarpējās attiecības. Es grāmatu lasīju ar lielu interesi un apbrīnu par rakstniecei bagāto, izteiksmīgo valodu. Romāna autore izstaigā rakstnieka un pedagoga Voldemāra Zālīša dzīves ceļu. Katrs notikums attēlots ļoti tēlaini. Lasot grāmatu, es atcerējos savu skolas gadu ekskursiju, kad mēs staigājām pa Daugavas krastu un vērojām Staburagu un Kokneses pilsdrupas. Paldies Lindai par interesanto grāmatu!”

Anita Judova: „Grāmata ir ļoti vērtīga, izziņoša. Linda ir arhīvā izpētījusi dokumentus un materiālus par Voldemāra Zālīša dzīves gaitām, viņa daiļradi, pedagoga un skolas pārziņa darbu. Lasot par Voldemāru Zālīti kā pedagogu,

Rakstniece Linda Šmite.

Dzied dāmu ansamblis „Ievziedi” no Jumurdas.

Koklētājas no Ērgļiem uzstājas svētku dalībnieku priekam.

Valijas Leles foto

man neviļus prātā ienāca doma, ka mana mamma – arī skolotāja –, pildot darba pienākumus, bija tikpat precīza un kārtīga, nepieļaujot paviršības.

Netālu no manas dzīvesvietas Liezēres pagastā kādreiz bija „Virgabalū” mājas, no kurām nākusi Viļa Plūdoņa otrā sieva. Par Valda samērā sarežģītajām darba attiecībām ar Plūdoni (Vili Lejnīku) arī uzzināju romānā. Izlasot grāmatu, secinu, ka man bijis daudz jaunatklājumu, ko iepriekš nezināju. Vienīgais, ko gribētos ieraudzīt, ir dažas fotogrāfijas no Valda dzīves. Mans novēlējums Lindai: turpināt darbu rakstniecībā.”

Gundega Skujiņa: „Ļoti vajadzīga grāmata. Tā nāca kā atklājums, jo iepriekš samērā maz zināju par rakstnieka dzīves gaitām. Skolas gados lasījām „Staburaga bērns”, zinājām, ka viņš dzimis Sausnējā. Lindas romānā izlasīju

par Voldemāra Zālīša aktīvo sabiedrisko darbību, devumu literatūrā, izglītības jomā un ceļojumiem. Manuprāt, ļoti iederētos dažas fotogrāfijas. Liels paldies Lindai par grāmatu!”

Inga Grote: „Grāmatu izlasīju ar interesi, jo novadniece raksta par novadnieku. Zālīšu dzimtas saknes ir Sausnējā, arī Grotu ģimene saistīta ar šo dzimtu. Priecē, ka līdz ar šo romānu Sausnējas vārds būs zināms plašāk. Mani grāmata aizveda citā laikmetā, kad cilvēki bija naivāki un lielāki ideālisti, bet cilvēciskās kaislības tādas pašas kā šodien. Spilgti to raksturo citāti no grāmatas, ko saka Valdis: “Nauda nav augstākā manta pasaulē, bet gan īstums.” Un “Tavi vārdi ir salāpījuši atplisumu, bet tas, kas ir īsts un paties, nedrīkst būt lāpīts!”

Materiālu sagatavoja novadpētniecības speciāliste Elita Leiboma

Ievadraksts

Klasē, agrajās stundās sēžot solā, acis vēlas pavērties pa logu. Turpretim manām domām tik aizceļot līdzī rūtī sārtajai kļavas lapai. Ar vēja palīdzību tā lido tik, tik augstu! Skats no rudens iekrāsotās lapas skatupunkta noteikti būtu iespaidīgs.

Bet kā ar Tevi? Vai esi paspējis aizdomāties, kāds ir katras lapas ceļš līdz pēdējās nosēšanās brīdim kādā pļavā, jau sakasītā lapu kaudzē vai turpat – pie sava koka –, no kura tās tik tikko atvadījās. Katras lapas ceļš ir unikāls, kā arī to krāsojums – neviena koku lapa pēc rudens pārvērtībām nebūs vienāda ar kādu citu.

Tāpat arī Ērgļu vidusskolas skolēni – katrs pavisam unikāls. Katram no mums ir savs lidojums, savā ceļā katram savas augstienes un zemienes, lai visbeidzot finišā varam būt lepmi un gandarīti par paveikto.

Rudens dienas noteikti ir jāpavada krāsaini, ar smiekliem, dejām un jautrību, tādēļ visas klases ar lielu smaidu uz lūpām piedalījās skolas popielā “Izkāp no multfilmām!”. Ak, bet ne jau tikai klases! Arī mūsu skolotāji, skolēniem par pārsteigumu, bija sagatavojuši priekšnesumu. Pēc ilgas aplaudēšanas popielas dalībnieki tika apbalvoti ar diskotēku.

Šogad Ērgļu vidusskolas skolēnu dome ir lielā pulkā, bet darba arī nav maz. Aktivitāšu, pasākumu un jautru dienu organizēšana skolēniem prasa piepūli, bet viņi darbiņus veic ar smaidu sejā. Viens no šādiem darbiņiem bija “Izkāp no skolas formas un izbaudi starpbrīžu disko!” sākumskolas skolēniem. Paldies jums, skolēnu dome!

Un pulciņi, kur nu bez tiem! Pēc stundām savu laiku pavadīt radoši ir iespēja visiem Ērgļu vidusskolas skolēniem. Apgūt ko jaunu, iesaistīties fiziskās aktivitātēs un paplašināt savu redzesloku – vajag tikai darīt! Lai savu pulciņu izvēlētos skolēni, kas vēl to nav paguvuši izdarīt, skolēniem kopā ar vecākiem tika dota iespēja izmēģināt savus spēkus gandrīz visās skolas piedāvātajās interešu izglītības nodarbībās pasākumā “Iesaistos, daru, priecājos!”.

Labs piemērs ir mūsu skolas jaunsargi, kuri vienmēr ir darbībā. Jau ir notikušas ekskursijas un nometnes, kurās viņiem ir iespēja sevi pilnveidot. Tomēr jaunsargi nav vienīgie, kuri aizvadījuši ekskursijas. Ērgļu vidusskolas klases jau izmanto iespēju un kopā traucas pasaulē, ārpus klases četrām sienām. Ar saliedētu klasi piedzīvojumi ir jautrāki!

Bet, lai pārliecinātu klašu audzinātājus doties šī mācību gada pirmajās ekskursijās uz sirds kārotajiem galapunktiem, ir cītīgi jāmācās. Skolēni jau paspējuši uzrakstīt pirmos lielos domrakstus, kuri gan liek ar sevi pacīnīties, tomēr rezultāts vienmēr ir tā vērts.

Pēdīgi pēc tik daudz aktivitātēm, mācībām un pasākumiem skolēni ir nopelnījuši rudens brīvlaiku, kura laikā ievilkta elpu un padomāt par savu rudens lapas lidojumu. Kāds ir bijis Tavš rudens? Tava ceļa augstienes, zemienes?

Lidojums vēl nav beidzies. Ķer nākamo vēja brāzmu, un tad – tikai uz augšu!

Alīna Muša, Samanta Ungure,
10. klases skolnieces

“Skolu Ziņas”

Redaktors: Samanta Ungure, 10. klase, Alīna Muša, 10. klase, Keita Una Daumane, 10. klase.
Izdevējs: Ērgļu apvienības pārvalde. Adrese: Rīgas iela 10, Ērgļi, Ērgļu pagasts, Madonas novads, tel. 64871299.
Iespēst: SIA “Erante”, Madonā, Saieta laukumā 2a.
Metiens 1100 eksemplāri

Iepazīsimies – 2022. /2023. mācību gada skolēnu dome

Kā jau katru gadu, arī šogad septembrī ievēlējām jauno domes sastāvu. Pēc tam jaunievēlētie domnieki no sava vidus ievēlēja prezidentu un vienojās par amatu sadali.

Un tā šogad skolēnu domes prezidente ir **Jana Gulbe no 12. klases** un viceprezidente ir **Samanta Kārklīņa no 12. klases**.

Izglītības ministre – Karīna Tomsone no 12. klases.

Finanšu ministre – Estere Patrīcija Caune no 11. klases.

“Zīļu” ministre – Līna Madsena no 8. klases.

Sporta ministrs – Jorens Vezetijs no 8. klases.

Protokoliste/lietvede – Paula Simona Spaile no 6. klases.

Sabiedrisko attiecību ministre – Keita Una Daumane no 10. klases.

Iekšlietu ministrs – Rihards Gedušs no 8. klases.

Dizaina ministre – Alise Skuja no 9. klases.

Ārlietu ministres – Ketija Tipaine no 9. klases un Sofija Lote Galzone no 12. klases.

Varam redzēt, ka šī gada domes sastāvs ir diezgan kupls. Pārstāvji ir lielākoties no visām pamatskolas un vidusskolas klasēm, daži ar lielāku pieredzi un citi ar mazāku. Bet visiem ir kādas idejas, kā palīdzēt uzlabot mūsu domes darbu un skolas ikdienu.

Keita Una Daumane, 10. klases skolniece

Pirmais skolas pasākums

Uzvarētāju – 5. klases – priekšnesums.

Sākumskolas skolēni “Just dance” ritmos.

Marutas Bitītes foto

Beidzot ir pienācis laiks arī skolēnu domei rīkot šā gada pirmo pasākumu.

21. oktobra rītā tika noorganizēts neliels pasākums ar dažnedažādām aktivitātēm 1.- 4. klasei.

“Izkāpt no skolas formas” bija sākumskolas pasākuma nosaukums. Par to ideja radās, gatavojoties popielai. Visi 1.-4. klases skolēni varēja nākt uz skolu jebkādā apģērbā – kādā pašā vēlējās. Tā bija diena bez skolas formas. Meitenes lielākoties bija uzvilkušas spīdīgos svārkus un kleitas, kamēr puisi džinsos. Protams, daži atnāca arī skolas formās, jo, kā gērbties, jau nebija strikti noteikts, tā bija paša izvēle. Mazajiem katru starpbrīdi bija arī dažādas aktivi-

tātes no spēlēm līdz pat dejošanai. Izdomājām, ka, lai mazajiem būtu interesanta piektdiena, vajag kaut ko jestrū un lai ir iespēja izkustināt visas ķermeņa daļas. Nonācām pie secinājuma, ka “Just dance” būs ideāls variants šim pasākumam. To varēja redzēt ar neapbruņotu aci piektdienas starpbrīžos. Iespējams, ka šāds pasākums mazāko klašu skolēniem tiks atkārtots, jo bija atsaucība gan no skolēniem, gan audzinātājiem.

Savukārt 5.-12. klasēm bija cits pasākums vakarā. “Izkāpt no multfilmām” – popiela, kur piedalījās visas astoņas klases ar pašu izvēlētām multfilmām. No Salātlapiņas tornim līdz pat Šreka purvam. Šogad 5. klase ar multfilmām

“Nejaukais es” dziesmas attēlojumu **ieguva pirmo vietu**, 11. klase ar multfilmām “Šreks” fragmentu ieguva otro vietu, un 12. klase ar multfilmām “Sapinušies” fragmentu kolāžu ieguva trešo vietu. Dažādie priekšnesumi katrai klasei bija interesanti izplānoti. Un patiešām varēja redzēt izvēlētas multfilmām stāstu. Pēc pasākuma bija visu iecerētā diskotēka ar skaļu mūziku un dancošanu.

Manuprāt, pirmais domes pasākums ar grūtībām un dažādiem sarežģījumiem beigās izdevās labāk, nekā bija domāts. Un noteikti gaidīsim arī nākamo pasākumu!

Keita Una Daumane, 10. klases skolniece,
Samanta Kārklīņa, 12. klases skolniece

“Iesaistos, daru, priecājos!”

17.-21. oktobris valstī bija Karjeras nedēļa ar devīzi “Uzņēmējspējas – tavas superspējas!”. Tās laikā pirmdien klases stundās vidusskolas klašu skolēni piedalījās mācībstundā “Iepazīsti savas superspējas un izmanto tās!”.

Bet otrdien skolā notika pasākums “Iesaistos, daru, priecājos!”, kurā skolēni un vecāki varēja izmēģināt, kādas superspējas var attīstīt jau skolas laikā, apmeklējot interešu pulciņu nodarbības. Varbūt kāds vēl nebija izvēlējis, ko darīt pēc stundām un pēc brīvdienām atradis savu pulciņu.

Nodarbību laikā gan bērni, gan vecāki pamēģināja spēlēt dažādus mūzikas instrumentus, iepazīna robotikas pulciņa darbu, aktīvā darbībā noskaidroja, kā “sporto” teātra sporta nodarbībās un kā volejbolā, iemēģināja deju soļus. Pēc šūšanas nodarbībām daži vecāki pat apņēmās mājās izvilkt no kastēm šujmašīnas, bet žurnālistu pulciņa nodarbībā, pētīt “Cinīšus”, meita atrada tēta rakstu, kas nopublicēts, kad viņš mācījies 2. klasē.

Aicinām visus skolēnus un vecākus izmēģināt bērnu spējas dažādos pulciņos.

Informāciju apkopojā **Indra Rone**,
Ērgļu vidusskolas skolotāja

Kolāžai izmantotas **Marutas Bitītes** fotogrāfijas

Jaunsargu nometne Gaiziņā

Ērgļu jaunsargi.

Samantas Ungures foto

Vai tu esi apmeklējis kādu nometni šoruden? Rudens ir viens no skaistākajiem gadalaikiem, kad doties uz šādiem pasākumiem.

Pagājušajās brīvdienās no 14. līdz 16. oktobrim norisinājās jaunsargu nometne Gaiziņkalnā, uz kuru devos es un vēl deviņu cilvēku liela grupa. Protams, galamērķi bija arī citi jaunsargi, dažus pazinām, bet ar vairākiem bija jāiepazīstas.

Uz Gaiziņu gājām kājām. Mūs aizveda līdz pieturai "Kalnāsētas", un tad devāmies mūsu aizraujoši interesantajā ceļā līdz nometnes vietai. Ik pa 30 minūtēm apstājāmies, lai padzertos un salīmētu plāksterus uz iegūtajām tulznām. Ap vakaru jau bijām savā galamērķī. Te bija jāceļ teltis, lai varētu pārnakšņot. Paēdām labas vakariņas pēc garā ceļa. Tad nometnes vecākie dalībnieki sadalīja naktsmaiņas savā starpā, un pārējie devās gulēt.

No rīta plkst. 7.00 cēlāmies un sākām savu dienu ar rīta rosmi, uzskrienot Gaiziņkalnā. Pēc tam diena ritēja pēc plāna. Nodarbības notika nodaļu sastāvā – maskēšanās, reakcija uz pretinieku un vēl daudz kas cits interesants. Vakarā bija brīvais laiks, kad katrs darīja pēc izvēles, ko vēlējās. Nākamajā rītā visiem bija jāceļas plkst. 7.30. Rīts bija ļoti drūms, taču pamodāmies ar viņgrinājumiem, paēdām brokastis, sakārtojām mantas, novācam teltis un tad devāmies ekskursijā pašā Gaiziņkalna virsotnē, kur nofotografējāmies. Atpakaļ devāmies kolonnā pa divi, dziedot patriotisku dziesmu. Pienāca laiks braukt mājās. Atvadījāmies no jauniegūtajiem draugiem, tad visi sakāpām autobusā un devāmies ceļā.

Nometnē nodarbības bija tik interesantas, ka gribējām palikt, kaut kājas sāpēja un viss bija saberzts. Uz nākamo nometni arī brauksim ar tādu pašu smaidu kā uz šo. Ceru, ka visiem bija interesanti un patika.

Liels paldies visiem, kas piedalījās!

Simona Laurinoviča, 7. klases skolniece

Vēla vasara Grieķijā

Vienmēr esmu gribējusi aizbraukt uz nedaudz eksotiskāku valsti, kura atrodas pilnīgi citā klimata joslā. Beidzot man bija tāda iespēja. No 9. līdz 16. oktobrim, kad Latvijā jau sācies rudens, biju vēl vasarīgi siltajā Grieķijā.

Es Grieķijā piedzīvoju tiešām interesantus brīžus. Viens no mīļākajiem man bija tradicionālais grieķu vakars, kur es viesojos ģimenes restorānā. Tajā varēja gan labi paēst, gan pabaudīt šovu grieķu stilā jeb redzēt grieķu dejas, dzirdēt tradicionālās dziesmas. Man arī bija iespēja pašai uzdejt ar grieķiem, kuri visus restorāna apmeklētājus aicināja dejot.

Ja kādreiz ir iespēja, noteikti ieteiktu doties un pabaudīt grieķu kultūru, dabu, mākslu un arī laipnību.

Liene Feldberga, 9. klases skolniece

Foto no personīgā arhīva

Jaunsargi dodas ekskursijā uz skaisto Latgali

Madonas novada jaunsargi pie Velnezera.

Foto no autores personīgā arhīva

8. oktobrī Ērgļu jaunsargu vienībai bija iespēja doties ekskursijā. Ekskursijas apskates objekti un muzeji atradās Latgalē, Aglonas apkārtnē.

Ceļā uz muzeju pietājām pie Velnezera. Pēc raksturojuma tas esot tik dzidrs, ka varot redzēt tā dziļumu pat līdz pieciem metriem. Taču diena bija apmākusies, un arī ūdens bija tumšs un neatklāja mums savas dzīles. Devāmies kopā ar citiem novada jaunsargiem, tāpēc pie ezera uztaisījām kopīgu foto.

Tālāk devāmies apskatīt 2. pasaules kara muzeja ekspozīciju, kur gids mums patiešām interesanti pastāstīja par vēsturi un to, kas atrodas šajā muzejā. Mums tika dota iespēja uzvilkt tērpus, iekāpt motociklā ar blakusvāģi un paturēt rokās senus ieročus.

Bija pienācis pusdienlaiks, visiem kurkstēja vēders, tāpēc devāmies uz slaveno Maizes muzeju. Tur mūs sagaidīja dzīves-

priecīga un laipna saimniece, kura runāja latgaļu izloksnē. Bija interesanti klausīties latgaliešu valodu, ko nedzirdam ikdienā mūsu pusē. Ieejot mājā, kur tiek cepta maize, uzreiz varēja sajūst tās smaržu. Saimniece mūs pabaroja ar tradicionālu skābeņu zupu, pašceptu maizi un ābolkūku. Muzejā visapkārt bija redzami rokdarbi.

Mūsu pēdējā pietura bija Aglonas bazilika. Tur mēs izstaiģājām plašo teritoriju, uzpildījām ūdens pudeles ar svēto ūdeni un apbrīnojām bazilikas telpas.

Dodoties mājās, kopīgi dziedājām dziesmas un izrunājām dienā piedzīvotās lietas. Dienu pavadījām svaigā gaisā un uz zinājām daudz jaunas informācijas. Izzinājām mazu daļiņu no mūsu skaistās Latgales.

Samanta Ungure, 10. klases skolniece

Rudens pārgājiens uz "Meņģeļiem"

Ceturtdien, 13. oktobrī, mēs ar klasi devāmies pārgājienu uz brāļu Jurjānu muzeju "Meņģeļi". Pa ceļam mums bija uzdevums – meitenēm bija jāskaita gaišās mašīnas, bet zēniem tumšās. Mums sanāca 44 mašīnas. Uzzinājām, ka uz ceļa jāuzmanās no mašīnām.

Muzejā redzējām senas klavieres. Es dzirdēju, kā mani draugi tās spēlē. Apskatījām, kādās gultās senāk gulēja, kādus instrumentus spēlēja. Viņi divus gadus bija dzīvojuši dūmu pirtiņā, kur bija maziņš lodziņš un krāsniņa. Kā viņi vispār kaut ko varēja redzēt? Redzējām lielo akmeni, kur bija četru brāļu portreti.

Mums muzejā bija daudz aktivitāšu. Spēlējām spēli par dzirdēto, skrējām augšā kalnā.

Man patika, ka mēs pie ugunsкура cepām desiņas un maršmelovus, ka dziedājām un taisījām mini koncertu, spēlējām ķerenes. Patika kāpt kalnā skaistā skata dēļ.

3. klases skolēnu atziņas apkopēja audzinātāja Liena Bukovska

Basketbolistu jaunā sezona

Ērgļu vidusskolas basketbolisti, tāpat kā iepriekšējos gados, trenējas Madonas bērnu un jaunatnes sporta skolas grupā, kuras treniņi notiek tepat, skolā. Bet sacensībās puīši piedalās Madonas BJSS U14, U15, U16 komandu sastāvā.

Komandas spēlē Latvijas Jaunatnes basketbola līgas Nacionālajā Austrumu līgā (vēl ir Nacionālā Rietumu līga un Nacionālā Centra līga). Šīs sezonas mērķis ir tikt savas līgas četrniekā, lai varētu piedalīties izslēgšanas jeb play off spēlēs.

U14 komanda pašlaik ar trīs uzvarām četras spēles Austrumu līgā ir 3. vietā starp 11 komandām. Komandā rezultatīvākais spēlētājs ir Kārlis Dūdums – vidēji 17,75 punkti spēlē, lietderības koeficients +16. Vērtīgs spēlētājs komandai ir arī Dāvis Millers.

U15 komandā no ērgļeniešiem spēlē Jorens Vezetiņš. Viņš ir nozīmīgs spēlētājs, spēlē pamatpieciniekā, laukumā ir spēles sākumā. Komanda līgā pašlaik no 10 komandām šobrīd ir 6. vietā.

U16 komanda sezonas sākumā ir 3. vietā starp deviņām komandām, trīs spēlēs ir izcīnītas divas uzvaras. Šajā komandā ir visvairāk ērgļeniešu – Gustavs Dūdums, Eduards Bukovskis, Linards Leimanis, Valters Rešņa, Dāvis Ludboržs. Prieks, ka komandā atgriezies un sācis trenēties Rūdolfs Venškevičs.

Izturību treniņos un veiksmi spēlēs!

Ivars Teteris, treneris

Starp 6. un 28. nr. – Kārlis Dūdums.

Ievas Dūdumas foto

Rudens ekskursija

Ķelmēnu maizes ražotnē.

Mēs, Ērgļu vidusskolas bosī, kopā ar 9. klases skolēniem devāmies mazā piedzīvojumā uz Alūksni. Pa ceļam sanāca iebraukt un apskatīties “Ķelmēnu” maizes ražotni Raunas pagastā. Mūs sagaidīja laipns un radošs saimnieks. No sākuma mums izstāstīja, kā aizsākās šis bizness, pēc tam sekoja teritorijas apskatīšana. Un mums visiem liels pārsteigums bija lielā mašīnu kolekcija. Bija iespēja iekāpt un pasēdēt formulas automašīnā. Meitenes sajūsmīnāja sens busiņš, kas bija pārveidots, lai varētu doties tālajās ekskursijās. Pēc teritorijas apskatīšanas devāmies uz pašu maizes ceptuvi. Apskatījām procesu, kā top šī maize – no mīklas līdz iesaiņotam kukulītim veikala plauktā. Pēc apskates saimnieks mums dāvāja katram mazu dāvanīņu, kurā bija trīs svaigi maizes kukulīši.

“Vārdu kaujas” Malēniešu muzejā.

Tad devāmies uz Jaunlaiceni, kur apskatījām Malēniešu muzeju. Pie muzeja mūs sagaidīja divas gides malēniešu tērpos. Muzejā apgūvām un pilnveidojām savas prasmes dažādos dialektos. Sadalījāmies pāros. Katram mums iedeva plāksnīti ar malēniešu vārdiem un literāriem vārdiem. Iemācījāmies vārdus un tad sākās interesantākā daļa. Gide lasīja literāros vārdus un mums vajadzēja atrast šo vārdu malēniešu nozīmi, sitot uz aplīša ar mušu pletni. Darbojoties ar tekstiem malēniešu izloksnēs, uzzinājām, ka “čapaški” ir dārzena atliekas. Šis skaidrojums izraisīja sajūsmu meitenēm. Tad sekoja orientēšanās spēle muižas apkārtnē.

Pēc muzeja devāmies uz savu galamērķi, kas bija Alūksne. Pēc pieredzes varu teikt, ka Alūksne ir rudens pilseta. Apskatījām Alūksnē Dabas muzeju un pēc tam gājām nelielā pastaigā uz lielāko Alūksnes ezera salu – Pilssalu jeb Marijas salu. Uztaisījām klašu kopfoto un baudījām rudeni.

Pie Ernesta Glika muzeja mūs sagaidīja vilcieniņš ar diviem vagoniņiem, kas mūs izveda pa skaistajām Alūksnes ielām un svarīgākajiem objektiem. Pēc bānīša apskates tika dots brīvais laiks, kuru visi izmantoja, lai garšīgi papusdienotu kādā kafējnīcā vai vietējā veikaliņā. Tālāk sekoja garš mājupceļš, kura laikā pārrunājām dienā piedzīvoto un redzēto.

Jana Gulbe, 12. klases skolniece
Antras Grinbergas, 12. klases audzinātāja, foto

Skolas literārā avīze

2022. gada novembris

Mana skola

3. klases skolēni septembrī rakstīja domrakstu un domāja, kāda ir viņu skola. Ieskatīsimies, kas viņiem tajā liekas īpaš!

Es mācos Ērgļu vidusskolā. Mana skola atrodas Ērgļos, Oškalna ielā 6. Tā uzcelta ļoti skaistā vietā blakus Ogres upei. Skola ir liela un gaiša. Ekai ir plaši logi un spīdīgs jumts. Īsta zināšanu pils. Ērgļu vidusskolā mācās 220 skolēni un mācības pasniedz 30 skolotāji. Visi skolotāji ir smaidīgi un laipni. Manu klases audzinātāju sauc Lienu Bukovska. Viņa ir gudra un mīļa. Visi mani klasesbiedri ir jauki un draudzīgi. Es lepojos, ka manai skolai ir savs plānotais un skolas formas. Es mīlu savu skolu!

Samanta Anna

Ērgļu vidusskola ir liela ēka ar baltām sienām un lielu sporta zāli. Mani klasesbiedri ir forši bērni, bet skolotāja ir vēl foršāka, māca skaidri un palīdz ar mājas darbiem uzzināt jaunas lietas. Es lepojos ar to, ka manā skolā ir ļoti gudri skolotāji.

Lora Haupa

Es mācos 3. klasē. Manā klasē mācās 21 skolēns. Man skola ļoti patīk, jo skolā es daudz iemācos un varu iet ārā spēlēt laukumā.

Kornēlija

Skolā mācās gan mazi, gan lieli skolēni. Man šķiet, ka skolā vairāk ir meiteņu. Man patīk un es priecājos, ka manā skolā ir futbola nodarbības.

Matiss

Manas skolas skolotāji ir ļoti jauki. Mana vismīļākā skolotāja ir mana klases audzinātāja. Es lepojos ar mūsu skaistajām skolēnu formām. Man ļoti patīk iet Ērgļu vidusskolā.

Marta

Skolēni un skolotāji skolā ir radoši. Skolēni skolā mācās glīti rakstīt. Skolotāji skolēniem māca izteiksmīgi lasīt. Skolotāji skolēniem māca ļoti uzvesties. Skolotāji un skolēni kopā priecājas. Es savā skolā lepojos ar to, ka ir orientēšanās.

Katrīna

Bernadeta Cielava, ĒMMS 3. kurss

Evelīna Zarīna, ĒMMS 4. kurss

Rēzija Jirgensone, ĒMMS 4. kurss

Bērnu rotaļu laukums pie Jumurdas Saieta ēkas

Lai rūpētos par Jumurdas pagasta mazākajiem iedzīvotājiem, Jumurdas Saieta ēkas pļaviņā šoruden tika uzbūvēts jauns rotaļu laukums. SIA „Jūrmalas Mežparki” konkursa kārtībā pēc pašvaldības pasūtījuma veica iekārtu piegādi rotaļu laukumam un uzstādīšanu par 9922 EUR. Laukuma labiekārtošanas darbus veica Ērgļu apvienības pārvaldes īpašumu uzturēšanas nodaļas darbinieki. Darbu gaitā tika demontēts vecais bērnu rotaļu laukums, kura lietošana vairs nebija droša. Jaunajā laukumā izvietoti vairāki rotaļu kompleksi – šūpoles, karuselis, batuts, šūpuļtīkls. Laukumu klāj smilšu segums, bet vecāku ērtībām uzstādīts soliņš. Lai jaunajā laukumā skan smiekli, dzirkst prieks un draudzība!

Agita Opincāne, Jumurdas bibliotekāre
Agitas Opincānes foto

Miķeļdienas labdarības akcija „Dots devējam atdodas” Jumurdā

Rudens mūs uzrunā ar sātiem āboliem, krāsainām kļavu lapām, brīžiem sargājotām lietus lāsēm. Cilvēku ikdienā uzvirto pārdomas, sentiments, labestības apliecinājumi. Labas sajūtas, patīkamu vidi visos gadalaikos rada ne tikai lietas, notikumi ap mums, bet gan mūsu attieksme pret notiekošo, vēlme, prasme iepriecināt citus. Kāda senču gudrība vēsta, ka „Dots devējam atdodas”. Jumurdieši tradicionāli jau divpadsmito gadu dāsnī dalījās ar savos dārzos izaudzēto, loloto ražu. Šogad Miķeļdienas labdarības akcijā piedalījās 19 Jumurdas pagasta darbīgas, atsaucīgas, dāsnas ģimenes. Miķeļdienā Jumurdas pagasta Saieta ēkā sarīpoja ķirbji, kabači, burkāni, kartupeļi, sarkanās bietes, sīpoli, puravi, ievārijumu spaiņi, medus spaiņi, āboli, bumbieri, kāposti un citas gardas lietas. Jumurdiešu sarūpētā raža aizceļoja uz Ērgļu sociālās aprūpes centru, lai virtuves meitenes varētu centra ļaudīm gatavot veselīgas maltītes. Paldies par čaklajām rokām, atsaucīgajām sirdīm, paldies Melitai Lielupei, Viesturam Putniņam, „Baltiņui” saimei, Nikam Laubem, Kukuļu ģimenei, Annai Sarkanābolai, Vēsmai Saliņai, Lucijai Lībiete, Vizbulītei Dreimanei, Baibai Feodorovai, Vijai Dreimanei, Maijai un Stellai no „Inķēniem”, Smeiļu ģimenei, Valentīnai Ctrulei, Ērikai Purviņai, Agitai Opincānei, Velgai Birkenšteinei, Maijai Vilnītei, Lapsu ģimenei! Došanas prieks vairo labo, gaišo, dod jaunus spēkus, vēlēšanos darboties. Lai mēs esam redzīgi, atvērti labajam un spēka pilni darboties!

Agita Opincāne, Jumurdas bibliotekāre
Agitas Opincānes foto

“Pūcišu” grupas pārgājiens „Pretīm zelta rudenim”

Anitas Šaicānes foto

13. oktobrī Ērgļu pirmsskolas „Pūcišu” grupas bērni devās savā pirmajā pārgājienā uz Ērgļu viduslaiku pils parku ar mērķi nostiprināt bērnu veselību un radīt prieku un emocionālu pacēlumu.

Diena solījās būt īpaši labvēlīga tādām pasākumiem. Mazās „Pūcītes” no iestādes ar labu noskaņojumu un mugursomu plecos devās uz pils parka pusi. Ak, cik daudz interesanta piedzīvojām:

- vērojām kokus un rudenīgās lapas;
- pētījām atstātās pēdas uz ceļa;
- klausījāmies vēja šalkoņā.

Nonākot Ērgļu viduslaiku pils parkā, apskatījām uzstādītās skulptūras „Ērgļu sargsuņi”, protams, neiztikt bez samīļošanas un nobildēšanās ar sunīšiem. Parkā „Pūcītes” izskrējās, rotaļājās ar koku lapām, radot „Lapkriti”. Vienmēr šos pārgājienu esam apvienojuši ar dabas vērojumiem un prieku par skaistajām rudens krāsām.

Pēc tam, kad bijām kārtīgi pastrādājuši, pienāca pārgājiena gaidītākā daļa – cienāšanās un draugu pacienāšana ar saviem līdzīgi paņemtajiem gardumiem Ērgļu pilskalna koka lapenē. Parks tiešām ir lielisks!

Nogurums nemaz nelika sevi manīt. Laimīgi un apmierināti atgriezāmies iestādē.

Vislielākais PALDIES no „Pūcišu” grupas skolotājām Anitas, Beātes un skolotājas palīdzes Ilonas „Pūcišu” grupas vecākiem par atbalstu un uzticēšanos!

Anita Šaicāne, pirmsskolas skolotāja

2022. gada vasaras darba sezona “Meņģeļos”

Ievas Vilnītes foto

Oktobra beigās noslēdzas Brāļu Jurjānu memoriālajā muzejā “Meņģeļi” 32. vasaras darba sezona. Darbs muzejā ir aizraujošs un nekad nebūs divas vienādas sezonas. Šī sezona “Meņģeļos” iezīmējās saulespuķu zīmē. Agrā pavasarī tās sējām un audzējām, vēlāk “Muzeju nakts” apmeklētāji tās stādīja un pēc tam cītīgi aprūpējām, lai tās krāšņi ziedētu. Saulespuķes tika stādītas Ukrainas un Harkivas atbalstam un brāļu Jurjānu piemiņai, jo Jurjānu Andreja pastāvīgā dzīvesvieta ilgu laiku ir bijusi Harkiva. Viņš tur strādājis par mūzikas teorijas, solfedžo, kora dziedāšanas un mežraga spēles pasniedzēju, darbojies Harkivas mūzikas dzīvē, sniedzams koncertus un rakstīdams par mūziku. Savukārt Juris Jurjāns Harkivā bija pazīstams ne tikai kā mežraga spēles solists, bet arī kā Aleksandra bērnu patversmes orķestra diriģents, labus panākumus viņš guvis pedagogiskajā darbā. Arī jaunākais brālis Pāvuls ir mācījis Harkivā un kādu laiku tur uzturējies.

Starp ikdienas muzeja darbiem un ekskursijām “Meņģeļos” notika arī pasākumi. Šogad ļoti priecājāmies klātienē atkal satikt jaunos mežradzniekus, jo aprīlī Ērgļu saieta namā notika starptautiskais konkurss “Jaunais mežradznieks”. Tradicionāli konkurss dalībnieki viesojās brāļu Jurjānu dzimtajās mājās.

“Meņģeļos” allaž priecājāmies par mūzikas skaņām un muzikāliem priekšnesumiem. “Muzeju nakts” uzstājās Jumurdas pagasta sieviešu ansamblis “Ievziedi” un solistes Kristena, Megija, Kate, Emīlija un Rebeka Māra, bet ar burvīgām kokļu skaņām un dziesmām saimes

istabu un pagalmu pieskandināja muzikālā apvienība “Ar dziesmu sirdī”. Vienlaikus ikviens bija aicināts aplūkot Ērgļu mākslas un mūzikas skolas audzēkņu radīto saulespuķu izstādi un piedalīties kopējās saulespuķes radīšanā. Lielajā saulespuķē tika ierakstīti laba vēlējumi dažādās valodās. Jautrās aktivitātēs muzeja apmeklētājus iesaistīja Ērgļu Multifunkcionālais centrs, kur varēja gan izkustēties, gan izmēģināt mēles mežģus.

Jānu laiks ir enerģētiski spēcīgs un tieši Saulstāvjos sadarbībā ar veikalu “Mālkrogs” un Ērgļu staciju “Meņģeļi” kalnā notika zaļu paklāju vīšana Aijas Harrisones vadībā. Pasākumu kuplināja Inese Zvaigzne ar savas koklītes burvīgajām skaņām.

Jūlijā kopā ar “Braku” muzeju piedalījāmies Ērgļu svētkos, kur pils parkā organizējām radošās darbnīcas. Katram apmeklētājam bija iespēja rakstīt svētku dzejoli, sasmaržot un noteikt, kas ir paslēpts maiņos, uzminēt senos koka darba rīkus un senvārdus.

Laiks, kad visapkārt zied pļavas, nobriest ogas un dārzeņi, ir vispiemērotākais, lai caur sajūtām atklātu kādas jaunas izjūtas un prasmes. Tieši tadēļ augustā jau trešo reizi “Meņģeļos” notika radoši izzinošs pasākums “Sajūtu pļava”. Pasākums notiek ar mērķi, lai bagātinātu Ērgļu pagasta kultūrvīdi un popularizētu Madonas novada radošos, darbīgos un talantīgos iedzīvotājus. Radošās Danutas Kiopas vadībā ikviens varēja izgatavot mūzikas instrumentu – lietus koku, pie uztura treneres Ievas Dulmanes iegūt zināšanas par pareizu ēšanu un kopīgi pa-

gatavot veselīgas pusdienas. Savukārt uztura konsultante Baiba Rudoviča no Vācijas zoom platformā pasākuma apmeklētājiem atgādināja nedaudz aizmirsto senču lietoto metodi – fermentēšanu – un iemācīja pagatavot kāpostus kaukāziešu gaumē. Meistarklasē pie Katie Roth tika mērīts garastāvoklis, piemeklēta dziesma katrai emocijai un daudz muzicēts ar visdažādākajiem mūzikas instrumentiem.

Septembrī jau divto reizi “Meņģeļos” tika svinēta Latvijas Pirts diena. Šoreiz “Meņģeļos” viesojās pirtiece Līga Ende-Griķe no Gulbenes. Pirtiece dalījās pieredzē ar visdažādākajiem pirts stāstiem. Kopā ar viņu bija ieradusies masiere Natālija Markova, kura demonstrēja gan pašmasāžas elementus, gan arī veica masāžu. Pēc sarunas ar zinošajām lektorēm ikviens varēja izbaudīt “Meņģeļu” dūmu pirtīgas burvību.

Lai gan vasaras darba sezona noslēdzas, darbi turpināsies muzeja krātuvē ar muzeja priekšmetu aprakstīšanu, pētīšanu, informācijas ievietošanu Nacionālajā muzeju kopkatalogā un nākamā gada darbu plānošanu.

No visas sirds pateicos visiem atsaucīgiem cilvēkiem, kuri iesaistījās muzeja pasākumos, atbalstīja mūs un to turpinās darīt! Paldies par sadarbību Ērgļu mākslas un mūzikas skolai, Ērgļu Multifunkcionālajam centram, Ērgļu saieta namam, Ērgļu bibliotēkai! Sirsnīgs paldies kolēģei Ingūnai par rūpēm, lai “Meņģeļi” būtu tik sakopti!

Ieva Vilnīte, Brāļu Jurjānu muzeja “Meņģeļi” vadītāja

Jaunumi Ērgļu bibliotēkā bērniem

Jaunākās grāmatas bērniem un jauniešiem:

Erne, Andrea “Svinam Ziemassvētkus”; “Pelītes Paulas dzīvnieku vārdnīca”; Šeflers, Aksels “Pīps un Pūzija. Sniegotā diena”; Šeflers, Aksels “Pīps un Pūzija. Ziemassvētku egļīte”; Žutaute, Lina “Kika Mika un kaķis uz nedēļu”; Raiļija Lūsinda “Greiss un Ziemassvētku engelis”; Bērants Bens “Bambuss ir lēcēns”; Kunnass Mauri “Ak šausmas!”; “Ukrainu tautas pasakas”; “Pasakas un mīklas par dzīvniekiem”; Olsone Kristīna “Spoku birojs”; Valjamss Deivids “Bakingemas pils briesmonis”; Pastare Agnese “Atstumtā uguns”; Skraščiņa Ilze “Kā iet pa skolu?”; Dinsberga Ina “Logopēdiskās pasakas”.

“Bērnu/Jauniešu/Vecāku žūrijas” eksperimenti!

Lielais lasīšanas maratons turpinās... Joprojām var pieteikties un izlasīt sava vecuma grupai izvēlētas grāmatas, kuras janvāra beigās varēs

elektroniski novērtēt ar vecāku vai bibliotekāres palīdzību. Nāc uz bibliotēku, piesakies un lasi! Jo vairāk lasīsi, jo vairāk zināsi...

Bibliotekārās stundas

Liels prieks par labu sadarbību ar skolotājiem un audzinātājiem, kuras ar atsaucību iesaistās bibliotekārājās stundās.

18. oktobrī ciemojos PII “Pienenīte” grupiņā “Lāsītes”. Kopīgi lasījām Kristīnes Neimanes grāmatīņu “Zirneklītis numur 13 jeb Laimīgais”. Bērni uzzināja, ka starp 13 zirneklīšiem savā ģimenē Brencis bija visjaunākais un bija neuzmanīgs, bet toties ļoti zinātkārs, sirsnīgs un pieklājīgs. Šīs īpašības viņam palīdzēja iegūt lieliskus draugus pirmajā tālajā ceļojumā, kas noslēdzās ar laimīgām beigām. Iedvesmojoties no zirneklīša, noslēgumā, vingrinot pirkstiņus, veidojām no plastilīna katrs savu zirneklīti, kurus vēlāk izstādē varēja apskatīt vecāki.

20. oktobrī “Lāsītes” pēc teātra apmeklējuma pacieņojās arī bibliotēkā. Iepazinās ar

bibliotēku, savam vecumam domātajām grāmatīnām, bet pats interesantākais bērniem likās spēles, kuras vajadzēja spēlēt, un krāsojamais plakāts. Lai šis apmeklējums paliktu atmiņā un gribētos atkal nākt uz bibliotēku, katram bērnam tika dāvināta grāmatzīme.

Tiekamies nākamajās bibliotekārājās stundās!

21. oktobrī bibliotēkā kopā ar skolotāju Ievu Rotu viesojās 2. klase. Iepazināmies ar bibliotēkas lietošanas noteikumiem, kāda liela izvēle, ko lasīt, ir atrodama starp sava vecuma grupas grāmatīnām. Bibliotekāres sagatavotajā prezentācijā skatījāmies, kādas dažādas bibliotēkas ir citās valstīs, pētījām, cik mazas vai lielas var būt grāmatas, kāda izskatās Ērgļu bibliotēkā vecākā grāmata. Noskatījāmies multfilmu par Misteru Bīnu bibliotēkā.

Noslēgumā tika uzdoti pārbaudes jautājumi par bibliotēku.

Inga Stiebrīņa, bibliotekāre

VALSTS ATBALSTS MĀJSAIMNIECĪBĀM 2022/2023 APKURES SEZONĀ

ELEKTROENERĢIJA

Ja apkurei izmanto **DABASGĀZI:** (betonā patērētā pārsniedz 221 kWh/mēnesi):

Neapmaksājama dabasgāzes cenas atšķirība 0,1067 EUR/kWh starp līguma cenu un 0,1067 EUR/kWh kompensācijas vērtību.

Atbalsta periods: 01.10.2022 – 30.04.2023

Ja apkurei izmanto **GRANULAS VAI BRIKETES:**

Kompensācija 50% no iegādātajām, kas pārsniedz 300 EUR bez PVN/tonnu, bet ne vairāk kā 100 EUR bez PVN/tonnu.

Atbalsta periods: 01.05.2022 – 30.04.2023

Ja apkurei izmanto **MALKU:**

Kompensācija 50% no iegādātajām, kas pārsniedz 40 EUR/ber.m³ (35 EUR/MWh), bet ne vairāk par 15 EUR/ber.m³.

Atbalsta periods: 01.05.2022 – 30.04.2023

Ja apkurei nodrošina **CENTRALIZĒTĀ SILTUMĀPĢĀDI:**

Kompensācija: 50% no siltumapgādes tarifa nodokļa no 0,8 – 1,50 EUR/MWh, 90% no tā tarifa daļas, kas pārsniedz 150 EUR/MWh.

Atbalsta periods: 01.10.2022 – 30.04.2023

SIA "Madonas ūdens" informācija ĒRĢĻU iedzīvotājiem

Ar 2022. gada 1. novembri - vienots ūdensapgādes tarifs SIA "Madonas ūdens" apkalpes zonā:

- ūdensapgādes pakalpojumu tarifs 1,45 EUR/m³ (bez PVN);
- kanalizācijas pakalpojumu tarifs 2,08 EUR/m³ (bez PVN).

Ņemot vērā dažādu izmaksu pieaugumu, Ērģļu apvienības pārvaldes iedzīvotājiem šajā rudenī ir iespējams pieteikties valsts atbalstam par apkuri.

No 2022. gada 1. oktobra var pieteikties valsts atbalstam apkures izmaksu kompensācijai portālā: www.epakalpojumi.lv vai klātienē:

Ērģļu apvienības pārvalde, Rīgas iela 10, Ērģļi, Madonas novads: pirmdienās 8.00 – 18.00, otrdienās, trešdienās, ceturtdienās 8.00 – 17.00, piektdienās 8.00 – 16.00 (katru dienu pusdienu pārtraukums no 12.00 līdz 13.00). Tālruni: 64871231, 64871297

Ērģļu bibliotēka, Rīgas iela 5, Ērģļi, Madonas novads katru dienu no 10.00 līdz 18.00. Tālrunis: 64871430

IESNIEGUMA IESNIEGŠANA

Iesniegumā obligāti jānorāda tā iesniedzēja:

- vārds, uzvārds, personas kods, kontaktinformācija,
- credīttiestādes vai pasta norēķinu sistēmas konta numuru, kurā ieskaitāms atbalsts mājsaimniecībā.

Svarīgi! Var norādīt citai personai piederošu bankas kontu un arī šīs personas vārdu, uzvārdu, personas kodu. Ja nav iespējams atbalstu mājsaimniecībai saņemt bankas kontā, norēķini skaidrā naudā tiks nodrošināti no 2022. gada 1. novembra.

Iesniegumam pievieno šādus dokumentus:

- mājokļa īpašuma vai lietošanas tiesības apliecinājošu dokumentu, ja attiecīgā informācija nav pašvaldības rīcībā;
- maksājumu apliecinājošus dokumentus par koksnes granulu, koksnes briķešu vai malkas iegādi vienam mājoklim, ja apkurei izmanto koksnes granulas, koksnes briķetes vai malku;
- rēķinu par elektroenerģiju konkrētajam mājoklim, ja apkurei izmanto elektroenerģiju.

Mājokļa īpašuma vai lietošanas tiesības apliecina:

- zemesgrāmatā nostiprinātas īpašumtiesības,
- īres līgums;
- Valsts zemes dienesta izsniegta izziņa par dzīvokļa īpašuma tiesībām;
- mantojuma apliecība;
- nekustamā īpašuma nodokļa maksātāja rēķins;
- elektroenerģijas rēķins vai līgums;
- cits.

Izņēmuma gadījumā: mājokļa īpašuma vai lietošanas tiesības var apliecināt arī turētājs jeb faktiskais valdītājs.

ATBALSTA APMĒRS UN TERMIŅŠ

Apkure ar malku

1) Ja nav maksājumu apliecinājoša dokumenta

Iesniegumu par atbalstu mājsaimniecībai iesniedz laikposmā no 2022. gada 1. oktobra līdz 2022. gada 30. novembrim.

Iesniegumā jāietver pašapliecinājums par malkas iegādi.

Malkai, kas iegādāta līdz 2022. gada 31. augustam un kurai nav maksājumu apliecinājoša dokumenta, valsts kompensēs vienreizēju fiksētu atbalstu 60 euro vienam mājoklim.

2) Ja ir maksājumu apliecinājošs dokuments

Iesniegumu par atbalstu mājsaimniecībai iesniedz laikposmā no 2022. gada 1. oktobra līdz 2023. gada 30. aprīlim.

Atbalsta periods noteikts no 2022. gada 1. maija līdz 2023. gada 30. aprīlim – proti, lai saņemtu atbalstu, čeka vai cita maksājumu apliecinājoša dokumenta datumam ir jābūt šajā periodā.

Malkai noteikts cenu līmenis, virs kura sāk sniegt atbalstu – 40 euro/ber.m³ bez pievienotās vērtības nodokļa.

Valsts kompensē izmaksu pieaugumu 50% apmērā no cenas virs noteiktā cenu līmeņa (t.i., ja izmaksas pārsniedz 40 euro/ber.m³), bet ne vairāk par 15 euro/ber.m³ bez pievienotās vērtības nodokļa. Maksimālais atbalsta apjoms, par kuru var saņemt atbalstu, vienai mājsaimniecībai ir 35 ber.m³ jeb 21 sters.

Iesniegumu atbalstam var iesniegt arī mājsaimniecības, kas apkurē izmanto elektrību, briķetes vai granulas. Ja apkurei nodrošina dabasgāzi vai centralizētā apkure, atbalsts mājsaimniecībām tiks piemērots automātiski rēķinos.

Informāciju apkopojā Ērģļu apvienības pārvaldes personāla speciāliste Ieva Dūduma

Sakarā ar to, ka no 01.11.2022. SIA "Madonas ūdens" ir SIA "ŪDAS" saistību un tiesību pārņēmējs, lūdzam ievērot šādu norēķinu kārtību, norēķinoties par patērēto ūdeni un kanalizāciju.

1. Sākot ar 2022. gada 1. novembri, SIA "ŪDAS" atsūtītos rēķinus par oktobra mēnesi jāapmaksā SIA "Madonas ūdens" norēķinu kontos, kas norādīti uz oktobra rēķiniem:

- SEB banka UNLALV2X LV21 UNLA 0030 9004 6020 4
- SwedbankHABALV22 LV65 HABA 0001 4080 4154 8
- Citadele banka PARXLV22 LV39 PARX 0006 6936 0001 2
- Latvijas Pasts LPNSLV21 LV69 LPNS 0004 8028 7891 1
- SIA „Madonas namsaimnieks” kasē, Saieta laukums 1, Madona (Madonas novada pašvaldības ēkā) no katra mēneša 10. līdz 25. datumam;
- Ērģļu apvienības pārvaldes kasē.

Mūsu rekvizīti: SIA "Madonas ūdens" reģistrācijas Nr.47103001173
Raiņa 54, Madona, Madonas novads, LV 4801

Norēķinos (ailē – Maksājuma mērķis) obligāti jāuzrāda SIA "Madonas ūdens" abonenta vai rēķina numurs, vai adrese (arī dzīvokļa nr.), par kuru tiek veikta samaksa.

2. Skaitītāju rādījumi, ja nav attālinātās nolāšanās, jāiesniedz **katra mēneša 19. datumā**:

- Reģistrējoties SIA "Madonas ūdens" mājas lapā (<https://www.madonasudens.lv>), sadaļā KLIENTIEM (COMAX).
- Piesakot grāmatniņas skaitītāju rādījumu iesniegšanai vai uz papīra lapas (norādot adresi, uzvārdu), kas jāiemet SIA "Madonas ūdens" izvietotajās pastkastēs daudzdzīvokļu māju pirmajās kāpnu telpās.
- Zvanot uz Nr. 64807071; 64807073; 64807070 un ierunājot balss pastā: klienta nr. (ja nezina, tad adresi) un skaitītāja rādījumu.

3. Daudzdzīvokļu māju dzīvokļu īpašniekiem un īrniekiem, kuriem nav uzstādīti ūdens skaitītāji, aprēķins tiks veikts pēc **normas – 6m³ uz vienu deklarēto iedzīvotāju**. Jāiesniedz iesniegums, ja faktiski dzīvo cits iedzīvotāju skaits.

4. Rēķinus par novembra mēnesī patērēto ūdeni un kanalizāciju katrs iedzīvotājs saņems līdz 15. decembrim. Iedzīvotāji, kuri līdz šim rēķinu saņēma e-pastā, arī turpmāk to saņems e-pastā. Klienti, kuri ir iesnieguši savu mobilā telefona nr., saņems izziņu telefonā. Klienti, par kuriem nav iepriekš minētās kontaktinformācijas (e-pasts, tālrunis nr.), rēķinus saņems ar pasta starpniecību pastkastē par maksu 1,45 euro. Lai, saņemot rēķinu, izvairītos no pasta pakalpojuma izdevumu apmaksas, lūdzam paziņot SIA "Madonas ūdens" klientu daļai savu mobilā telefona numuru vai e-pasta adresi. Šo informāciju lūdzam sniegt pa telefonu Nr. 64807071 vai sūtīt e-pastā: info@madonasudens.lv

- Pārmaksa par ūdens un kanalizācijas pakalpojumu, kas radusies ar SIA "ŪDAS", tiek pārņemta un saglabāta norēķinos ar SIA "Madonas ūdens".
- Iedzīvotājiem, kuriem līdz 31.10.2022. ir uzkrājušies parādi SIA "ŪDAS" par ūdens un kanalizācijas pakalpojumiem, atmaksa jāveic Madonas novada pašvaldības kontā: SEB banka UNLALV2X LV 37 UNLA 0030 9001 3011 6
- Līgumus pārslēgsim pakāpeniski, par to sniedzot klientam atsevišķu informāciju.
- Tikšanās ar iedzīvotājiem notiks 2022. gada 4. novembrī plkst. 18.00 saieta nama zālē.**

Jebkuru neskaidrību un jautājumu gadījumā vai, ja nav saņemts rēķins, lūdzam zvanīt: tel.: 64807073

SIA "Madonas ūdens" administrācija

"Madonas ūdens" aicina iedzīvotājus ziņot par bistamām skatakām — vietām, kur akas ir vaļējas vai to vāki ir bojāti. Iestājoties rudenim, šādas vietas var būt vieglāk pamanāmas, tādēļ, ja redzi — ziņo!

Sniegt informāciju par šādiem punktiem var uz e-pastu: info@madonasudens.lv vai pa tel. 64807073, 64807070.

Ziņas no Sausnējas bibliotēkas

Oktobrī bibliotēkas grāmatu plaukti papildināti ar 23 grāmatām. No tām 11 iepirktas par pašvaldības līdzekļiem un 12 iegūtas dāvinājumu kārtā. Dāvinātāji parasti ir dažādas organizācijas un, protams, arī paši lasītāji. Paldies visiem!

Jauniešu un bērnu grāmatu plaukta papildinājums:

- "Latviešu tautas joku pasakas"
- "Ukrainu tautas pasakas. Visādas pasakas"
- I. Skrastiņa "Kā iet pa skolu? Normāli"
- "Garā pupa"

Pieaugušajiem. Dailliteratūra:

Latviešu autoru darbi:

- D. Butrima "Teksta uzdevumi par satikšanos"
- G. Kravalis "Es gribēju vēlreiz redzēt jūru"
- L. Malnace "Es esu"
- I. Struka "Par skaisto un aplamo dzīvi"
- L. Šmite "Ne tikai Staburaga bērns Valdis"
- M. Zīle "Tumšā puse"
- P. Bankovskis "Čeka, bumba & rokenrols"
- "Daudz laimes, Latvija!"
- "Spītējot"
- A. Mīze "Izstāsti man to bez bailēm"

Tulkotie darbi:

- E. Šepa "Nāriņas"
- S. Zaharovs "Melnais caurums. 2014. gada augusts"
- Nozaru literatūra:**
- L. Lapsa "Muzungu vismelnākajā Āfrikā"
- I. Akurātere "A una corda. Uz vienas stīgas"
- "X stunda. Barikādēm - 30"
- J. Oksanena "Ardievas šķēršļiem"
- "Olimpiskās medaļas Latvijai"
- J. Riekstiņš "Kulaku kā šķiras likvidācija" – Latvijas turīgās zemniecības sagraušana"

R. Ruduša "Latvijas mediju arheoloģija"

Jau piekto gadu bibliotēkai izveidojusies laba sadarbība ar Ērģļu sociālā atbalsta centru "Kastaņas". Vienreiz mēnesī braucu pie centra lasītājiem, līdzīgi ņemot grāmatas un žurnālus. Taču ne tikai centra iemītnieki ir ieguvēji, bet arī bibliotēka, jo no 25. oktobra līdz 25. novembrim bibliotēkā būs skatāma SAC "Kastaņas" iemītnieku rokdarbu izstāde.

Inga Grote Sausnējas bibliotēkā

Novadpētniecības darbs „Braku” muzejā

(18. turpinājums)

Mājas „Kalna Bākūži”, 2022. gads.
Z. Saulītes foto

Skats uz „Bākūžu” sētu, 1960. gadu vidus.
Foto no Patkovsku ģimenes personīgā arhīvā

Mājas „Jaunbākūži”, 2022. gads.
Z. Saulītes foto

Bākūžkalna sagatavošana slēpošanai,
1980. gadi.

Foto no Štrausu ģimenes personīgā arhīvā

„Bākūži”

Bākūzis (Bākūžkalns, Bākūžu kalns) ir 272,4 m augsts kalns ar ļoti stāvām nogāzēm Jumurdas pagasta DA, Ērgļu – Madonas ceļa labajā pusē. Tā ir kalnu grēda ar trim virsotnēm – Laktas kalnu, Eglu kalnu un kalna kori Bākūži. Lietuviešu valodā „bakuže” nozīmē – stāvs jumts vecai lauku mājai. Iespējams, ka vārds „Bākūži” ir cēlies no vācu valodas – Bakhaus.

Kad Frīdriha Georga Vilhelma Strūves vadībā no 1816. līdz 1819. gadam tika veikti zemes virsmas reljefa mērījumi, izmantojot trigonometriskās un astronomiskās metodes, kā viens no atbalsta punktiem tika iekļauts arī Bākūzis. Strūves ģeodēziskā loka triangulācijas punkts „Bākūžkalns” atrodas Eglu kalna korē – kvadrātveida aprakums ar koka torni un zemē ieraktu plakanu akmeni ar krustu.

Vēsturiski Bākūži piederēja Devēnas muižai. Zeme ap kalnu bija grūti apstrādājama, dažkārt zirgi kļuva no kūleņoņa no stāvajām nogāzēm, taču vietai bija raksturīgs unikāls dabas skaistums, plašumi un arī zināms maģiskums. Ja šobrīd lielu daļu kalna klāj mežs, tad 20. gadsimta sākumā te bija klājš, ir audzēti lini, netālu no laukiem bijuši līnu mārkli. 20. gadsimta pirmajā pusē ap kalnu izveidojās trīs mājvietas.

Virzoties uz Bākūžkalnu no Eglu kalna puses, Latvijas brīvvalsts laikā izveidojās mājas „Bākūži” (vēlāk – „Kalna Bākūži”). 1930. gados „Laktu” saimnieka Roberta Lapiņa pusbrālis Jānis Volmārs nopirka šo īpašumu un uzdevināja mātai Annai Volmārei. Viņš teicis, ka pērk skaistumam. Anna apprecējās ar Arnoldu Lasi un kopīgi saimniekoja „Bākūžos”. Jaunajā Lašu ģimenē bija trīs bērni – Maruta (agri nomira), Maiga un Druvvaldis. Laulība izrādījās neveiksmīga – saimnieks mājas un zemi izsaimniekoja, sievu pameta un aizdevās dzīvot citur. Anna viena audzināja bērnus un uzturēja saimniecību. Vēlāk to pārņēma meita Maiga ar vīru Vladislavu Barišņikovu. Maigas brālis Druvvaldis dzīvoja Rīgā. Barišņikovu ģimenē uzauga Sandra un Salvis.

Tā kā ziemās uz Bākūžkalnu devās slēpot, tad Maiga savās mājās labprāt izmitināja slēpotājus. 1970. gados viņa tiem atvēlēja divas istabiņas. Pa vasaru slēpes tika glabātas bēniņos, bet ziemās atkal izmantotas aktīvajai atpūtai. 1980. gadu sākumā Maiga mājas un zemi pārdeva Mežu pētišanas stacijai „Kalsnava”. Te tika izveidots tehniskais kordons. 1980. gados ēkā veica vērienīgus remontdarbus, ierīkoja centrālo apkuri, iekārtoja pirtīti. Lai arī māja tika izmantota vairāk kā atpūtas nams, aktīva darbība te nenotika, izņemot ziemas, kad brauca slēpotāji. Ēka pa ziemām tika izīrēta.

1980. gadu pirmajā pusē, kad Bākūžkalnā tika organizēti Madonas rajona Dziesmu svētki

(1981., 1982., 1983. gads), pasākumam tika izmantota teritorija, kas atradās pa labi no atpūtas nama – Eglu kalna nogāzē. Mežu pētišanas stacijas ēka Dziesmu svētku laikā tika izmantota kā pasākuma organizatoru rezidence. Ap 2000. gadu pamazām beidzās ēkas saistības ar Mežu pētišanas staciju „Kalsnava”. Kādu laiku tā ir piederējusi VAS „Valsts nekustamie īpašumi”. 2018. gadā mājas nopirka Danuta Kiopa. Šobrīd nosaukums – „Kalna Bākūži”.

Netālu atradās otras „Bākūžu” mājas, kurās 1920./1930. gados, apsaimniekojot vairāk nekā divdesmit hektārus, dzīvoja un čaki darbojās Jānis Miķelsons ar sievu Vilmu (dzim. Matease). Viņas brālis Teodors Mateass savukārt apprecēja Jāņa Miķelsona māsu Elzu, un abi mitinājās „Bākūžos”. Teodors bija labs skroderis un liels dziedātājs. 1940. gados Mateasu ģimeni izsūtīja uz Sibīriju, kad atgriezās, dzīvoja „Bākūžos”. Elza drīz atstāja šo pasauli, Teodors nodzīvoja garāku mūžu.

Jāņa un Vilmas Miķelsonu ģimenē uzauga trīs bērni – Ruta, Andrejs un Rudīte. Ja abi vecākie pasaulē nāca 1930. gados, tad Rudīte ir Otrā pasaules kara bērns. Kā daudzas ģimenes, arī Miķelsoni 1944. gadā devās bēgļu gaitās, taču drīz atgriezās un turpināja saimniekot. Kad izveidoja kolhozu „Sarkanā zvaigzne”, „Bākūžu” kūti iekārtoja govju fermu (apmēram 15 lopi), vēlāk, 1950./1960. gadu mijā, – vistu fermu. Galvenā kopēja bija Vilma Miķelsone, arī bērni palīdzēja darbos. Jāstrādāja visi visiem un ļoti smagi, jo pārsvarā bija roku darbs. Lai arī ikdienu aizritēja rūpēs par lopiem, vējaviēši Vilmu zināja kā labu šuvēju. Kad 1950. gados Bākūžkalns kļuva par iecienītu slēpotāju vietu, arī pie Miķelsoniem varēja apmesties un pārnakšņot. Saimnieki ciemiņiem atvēlēja vienu istabiņu.

Miķelsonu vecākie bērni – Ruta un Andrejs – savu dzīvi saistīja ar Vestieni, bet jaunākā meita Rudīte – ar Ērgļiem. Kad 1960. gadu beigās „Bākūžu” saimnieks Jānis no dzīves aizgāja, sieva Vilma palika viena, un uz tēva mājām pārcēlās dēls Andrejs. Māmuļai kļūstot vecākai un nevarīgākai, viņu pie sevis paņēma un kopa meita Rudīte Patkovska, kura dzīvoja Ērgļos. Arī Andrejs novecoja un 2002. gadā devās mūžībā. Dzīve izdarīja savas korekcijas, un zeme un mājas tika pārdotas. Šobrīd ēkas stāv klusas un pakļautas „laika zobam”, bet tiem, kas tajās reiz dzīvojuši, sirdī palikušas gaišas un skaistas atmiņas...

Aiz šīm mājām ceļš aizved uz „Jaunbākūžiem” („Jaun-Bākūži”), kuras ir vecas mājvietas. 1905. gadā tās ar vairāk nekā 50 ha zemes nopirka Jēkabs Caune. Vējāvā viņš ieradās kopā ar savu ģimeni – sievu Mariju un dēlu Ēvaldu. 1907. gadā pasaulē nāca meita Marta. Saimniekošana jaunajā īpašumā nebija viegla, jo teritorija pauguraina, grūti apstrādājama, taču Caunes bija

krietni un strādīgi. Ēvalds sievu Viliju noskatīja no netālajām „Vēveru” mājām, jaunā ģimene sakoploja – piedzima dēls Kārlis, tad divas meitas: Gaida un Rasma. Saimniecībā turēja ap 15 govīm, bija 4–5 zirgi. Ēvalds darbojās aizsargos, vietējie vīru zināja kā labu muzikantu, vēlāk viņam pievienojās dēls Kārlis. Ja Ēvalds spēlēja vijoli, tad Kārlis – kontrabasu (sākumā arī vijoli). Bieži Ēvalds muzicēja kopā ar sievas Vilijas tēva brāli Valdi Baumanī no „Vēveriem” (vijole), kā arī Ozolu, kurš ilgus gadu bija Virdzes pienotavas vadītājs un labs sviesta meistars.

Ap 1933. gada Ziemassvētkiem Ēvalda māsa Marta apprecējās ar Kārlī Alfrēdu Eglīti, jaunā ģimene dzīvoja „Jaunbākūžos”, vēlāk pārcēlās uz Vējavu. 1934. gadā pasaulē nāca Mirdza, bet 1937. gadā – Ludis. 1939. gadā Jēkabs Caune 26 ha zemes norakstīja meitai Martai, tā izveidojās „Strautmaļi”. Kad bija uzceltas mājas, Eglīšu ģimene pārcēlās uz jauno mītni.

Ierasto dzīvi pārtrauca karš, 1944. gadā uz īsu brīdi mājiniķi devās bēgļu gaitās. Ēvaldam 1940. gadi bija ļoti nedroši, jo viņu vajāja kā aizsargu, nācās slēpties, mitināties bunkurā, tas arī stipri ietekmēja veselību. Smags bija 1949. gads, kad izsūtīja sievu Viliju un vecāko meitu Gaidu. Dēls Kārlis bija profesionālajā skolā, kur mācījās par veterāru, jaunākā meita Rasma – 3. klases skolniece, Ēvalds ārstējās slimnīcā. Viņus neizsūtīja, taču ģimene tika „izjaukta” un izpostīta. Rasmu palīdzēja izaudzināt un izskolot Ēvalda māsa Marta Eglīte.

Veidojot kolhozus, lopi tika atņemti un kādu laiku „Jaunbākūžos” iekārtoja aitū, tad govju fermu (12 govīs). Marta Eglīte strādāja par slaucēju, bet Kārlis bija šoferis. Eglīši pārcēlās uz „Bākūžiem” – Martas vecāku mājām.

1950. gados Bākūžkalna austrumu nogāzē Latvijas Lauksaimniecības akadēmija iekārtoja slēpošanas trasi. Tā kā Eglīšu ģimenes mājas atradās vistuvāk trasei, tad viņi bieži vien arī laipni uzņēma slēpotājus, kurus parasti izmitināja vecajā mājā. Savukārt paši apmetās klētī, kas bija pielāgota dzīvošanai. Netālu tika uzcelta pirtīņa, kurā slēpotāji varēja atpūsties.

1980. gados Bākūžkalnā saimniekoja LLA un Zinātniskās restaurācijas pārvalde (tagad AS „Restaurators”). Īpaši aktīvi darbojās Uga Štrauss, kurš bija pārvaldes slēpotāju kluba dibinātājs un vadītājs. Ar viņa iniciatīvu tika organizētas slēpošanas aktivitātes Bākūžkalnā, izveidota jauna trase kalna ziemeļu nogāzē, domāts par vietas sakopšanu ne tikai ziemā, bet arī vasarā, kad jāpļauj, jāizcērt krūmi. Tika uzstādīts pacelājs. Netālu no Miķelsonu „Bākūžiem” U. Štrausa vadībā tika uzsākti slēpotāju atpūtas bāzes celtniecības darbi (izveidojās „Strausa Bākūži”), taču to visu pārtrauca U. Štrausa nāve 1991. gadā...

Ziņas no Ērgļu bibliotēkas

Tumšajos un drēgnajos rudens vakaros liešķis sabiedrotais ir grāmata. Pietiek omulīgi ieritināties dīvēnā stūrī, nolikt blakus vasarā salasīto zaļu tējas krūzi, atvērt pirmo lappusi un kaut uz brīdi aizmirst par ikdienas rūpēm.

Oktobrī iegādātās jaunās grāmatas.

Dailliteratūra:

Ketnere K. „Ielopot tumsu”
Hetere M. „Trīs māsas”
Streičs Ē. „Latviešu dēkainis krievu armijā”
Jakubovska M. „Staņislavs”
Fellona Dž. „Izstāsti man noslēpumu”
Devero Dž. „Nosacītā slepkavība”
Indriķis Latvietis. „Nāve 2”
Liepiņš Ā. „Atpakaļ. Uz gaismu”
Šepa E. „Nāriņas”
Norta K. „Un parādās cerība”
Žadans S. „Internāts”
Tālers G. „Nemierīgās dvēseles”

Zīle m. „Tumšā puse”
Struka I. „Par skaiso un aplamo dzīvi” (Anšlavs Eglītis)
Hajičeks J. „Burinieki uz etiķetēm”
Meins E. „Vētra jūrā”
Meils P. „Un atkal Provansa”
Butrima D. „Vilkezers”
Lindeblāds P. „Vairbūt es maldos”
Dažādu nozaru literatūra:
Lapsa L. „Muzungu vismelnākajā Āfrikā”
Mašnovskis V. „Muižas Latvijā”
3. un 4. sējumi
Deivisa S. „Montesori mazulis”
Mūks R. „Valdnieks. Karotājs. Viedais. Mīlētājs”
Fangs Dž. „Aptaukošanās kods”
Strante I. „Apzinātības spēļu kartītes”
Kage Ē. „Soli pa solim”
Meru R. „Paradīzes vara”

Remess A. „Sporta smaidi un grimases”
Steikiša A. „Atnākšana un aiziešana”
Olupe E. „Vēju grāmata”
Ivicka J. „Aiz bezgalības robežām”
Snidzāne I. „Koučinga tehnika”
Heigs M. „Mierinājuma grāmata”
Kudiņa V. „Maizes grāmata”
Kīsele A. „Meklējot robežas”
Vilsons M. „Simboli slepenā valoda”
Sanders E. „Augu valsts ēdieni”
Iegādājos grāmatas, tiek domāts par visu lasītāju gaumēm. Tāpēc aicinu apmeklēt bibliotēku, iepazīties tuvāk ar jauno grāmatu saturu un atrast sev tīkamāko lasāmvielu.
Lasītājiem – grāmatu parādniekiem!
Lūdzu atcerieties, ka paņemtās grāmatas ir laicīgi jāatdod atpakaļ bibliotēkā (grāmatu lietošanas termiņš ir 28 dienas). Ja grāmata nav izlasīta vai ir vēl vajadzīga darbam, mācībām

un tml. – lietošanas termiņu var pagarināt, ierodoties bibliotēkā personīgi, zvanot vai rakstot uz e- pastu.

Vēl viena lieliska iespēja – saņemt bibliotēkā autorizācijas datus un izmantot Madonas un Varakļānu novada bibliotēku kopkataloga attālināto pakalpojumu iespējas, jo jūs varēsiet, **nenākot uz bibliotēku**, iestāties elektroniskajā rindā uz izdevumu, kas ir bibliotēkas krājuma, bet izsniegts citam lasītājam, pārraudzīt savu kontu – apskatīt izsniegto un rezervēto izdevumu sarakstu, izdevumu nodošanas un rezervēšanas termiņu, pieprasīt grāmatu nodošanas termiņa pagarinājumu.

Uz tikšanos bibliotēkā!

Sarmīte Dreblate,

Ērgļu bibliotēkas vadītāja

Kontakti: t. 64871430,

e-pasts erglubiblioteka@madona.lv

Nāc dziedāt un dejot, gaviļēt un vingrot, aust un spēlēt!

Ērgļu saieta nama amatiermākslas kolektīvi turpina savu darba sezonu, kas arī pat vasarā ir bijusi rošīga. Nākamajā gadā tuvojas vislielākie svētki latviešu amatiermākslas kolektīviem – Dziesmu svētki! XXVII Vispārējo latviešu dziesmu un XVII deju svētki notiks no 2023. gada 30. jūnija līdz 9. jūlijam Rīgā. To galvenais akcents būs Dziesmu svētku tradīcijas 150. gadē. Līdz svētkiem vairs tikai desmit mēneši. Šis laiks būs ļoti svarīgs visiem deju kolektīviem un koriem, tāpēc tie sāk lūkoties pēc papildspēkiem – jauniem dalībniekiem. Deju kolektīvos pēc jauniem dejotājiem un korī pēc jauniem dziedātājiem katrā balsu grupā. Gaidām jūs un aicinām savā brīvajā laikā iesaistīties šādos kolektīvos:

Jauktajā korī „Ērgļi”
(diriģente Marika Slotina-Brante, mob. t. 29249647,
e-pasts: marika.slotina@inbox.lv
Mēģinājumi: ceturtdienās plkst. 18.15

Deju kolektīvā „Pastalnieki”
(vad. Mārīte Taškāne, mob. t. 26528369),
e-pasts: marite.taskane@inbox.lv
Mēģinājumi: piektdienās plkst. 20.00 un
svētdienās plkst. 10.00

Jauniešu deju kolektīvā „Rūdis”
(vad. Antra Grinberga, mob. t. 26498175),
e-pasts: samo@tvnet.lv
Mēģinājumi: sestdienās plkst. 19.00

Jauniešu deju kolektīvā „Ērgļu jaunieši”
(vad. Antra Grinberga, mob. t. 26498175),
e-pasts: samo@tvnet.lv
Mēģinājumi: otrdienās plkst. 16.00 un sestdie-
nās plkst. 11.00).

Vidējās paaudzes deju kolektīvā „Rūdofs”
(vad. Antra Grinberga, mob. t. 26498175,
e-pasts: samo@tvnet.lv
Mēģinājumi: piektdienās. plkst. 19.30

Dāmu deju grupā „Varbūt”
(vad. Antra Grinberga, Taiga Sirmā),
e-pasts: samo@tvnet.lv
Mēģinājumi darba dienās pēc savstarpējas
vienošanās.

Bērnu deju kolektīvā „Pienenīte”
(Pirmskolas vecuma bērni,
vad. Antra Grinberga, mob. t. 26498175),
e-pasts: samo@tvnet.lv
Mēģinājumi: otrdienās,
ceturtdienās plkst. 17. 30.

Ērgļu teātri
(režisore Terēzija Kaimiņa, mob. t. 26322426),
e-pasts: tereza.k@inbox.lv
Lugu iestudēšanas grafiks pēc individuāla
grafika.

Tautas lietišķās mākslas studijā „Ērgļi”, (vad.
Rudīte Platā, mob. t. 29277843).

Ritma dejās (vad. Sarmīte Mellēna)
Mēģinājumi: otrdienās un ceturtdienās
plkst. 18.30.
Sīkāka informācija – Līga Krastiņa,
mob. t. 29187755.

Tautas mūzikas kopā „Pulgosnieši”,
(vad. Vineta Dāve, mob. t. 26498771).
Mēģinājumi trešdienās plkst. 15.00.

Spēka aerobika
(vad. Baiba Bukovska, mob. t. 29510875).
Mēģinājumi: pirmdienās un trešdienās
plkst. 18.00.

Līnijdeju kolektīvā „Raibā līnija”
(vad. Baiba Bistere, mob. t. 28306010).
Mēģinājumi otrdienās plkst. 18.00.

Sporta deju klubā „Vizbulīte”
(vad. Sandra Avotiņa, mob. t. 26528132),
e-pasts: sandrasaietnams@tvnet.lv
Mēģinājumi: pirmdienās, trešdienās un
piektdienās no plkst. 17.00.

Vēlot veiksmīgu, radošu un aizrautīgu jauno
AMATIERMĀKSLAS SEZONU:

Sandra Avotiņa,
Ērgļu saieta nama vadītāja

18. novembrī
plkst. 22.00

Ērgļu saieta
namā

SVĒTKU BALLE

Spēle
grupā

**“SOKRĀTA
BRĪVDIENAS”**

leeja brīva

1. decembrī
plkst. 18.00

Ērgļu saieta namā

**Matīsa Kažas
filma
NEONA
PAVASARIS**

Filmas garums:
1h 42 min

Ieejas maksa – 3,00 eiro

**Aicinājums
 piedalīties
Ziemassvētku tirdziņā**

Aicinām iedzīvotājus ar saviem rakdarbiem un
citiem mājražojumiem piedalīties Ziemassvētku
izstādē – tirdziņā Ērgļu saieta namā.

Iesniedzot darbus, lūdzam pievienot autora
vārdu, uzvārdu, telefona nr. un vēlamo
pārdošanas cenu.

Vēlams, lai autori padomātu arī par savu
iesniegto darbu izvietojumu.

DARBI JĀIESNIEDZ
no 7. decembra līdz 12. decembrim.

IZSTĀDE BŪS ATVĒRTA
no 12. decembra līdz 22. decembrim.

(Informācija – Taiga Sirmā, t. 22440662).

25. decembrī

Ērgļu saieta
namā

21.00
-
02.00

Ziemassvētku balle

Kopā ar grupu

BRUĢIS

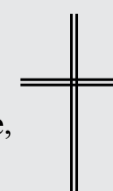
Ieejas maksa
10,00 EUR

Vietas pie galdiņiem lūdzam pieteikt iepriekš
Ērgļu saieta namā vai pa tel. 26528132
(Galdiņu un vietu rezervācija spēkā balles
pirmo stundu.)

MIRUŠIE:

Vineta Andriksone,
49 gadi.

Jānis Bičevskis,
41 gads.

10. novembrī
plkst. 18.00

Ērgļu saieta namā

**Uga Oltes
trilleris, piedzīvojumu
filma
“UPURGA”**

Filma latviešu valodā ar subtitriem krievu
un angļu valodā.

Lomās: Igors Šelegovskis, Inga Tropa, Ri-
chards Sniegs, Elvita Ragovska, Morten Traavik
Filmas garums: 1h 31min
Biļetes cena 3,00 eiro

**Pēc filmas demonstrēšanas TIKŠANĀS
AR FILMAS REŽISORU UĢI OLTU.**

Sarunu vadīs GUSTAVS TERZENS.

Kas ir Upurga? Tas ir izdomāts vārds, sa-
likts no “upe” un lībiešu “urga”, kas arī nozīmē
upe. Ieraugot skaistos dabas skatus un upes līk-
ločus, nāk prātā TV raidījumu cikls “Pa strau-
mei”, jaunieši un suns Urga, taču “Upurgā” jau
no filmas pirmajiem kadriem valda spriedze un
noslēpumi, jo baisi un mistiski notikumi atga-
dās gan mežā, gan uz upes.

Filma uzņemta Ogres (Ērgļu apkaime) un
Gaujas upes baseinos (Sigulda, Turaida), bet
vecupes skati filmēti augustā Slokas karjerā,
kur ir ļoti dzihrs ūdens.

Pieliec delnu pie acīm un skaties,
Līdz pat pēdējam olim - viss tavš,
Neatdod , dzirdi neatdod
Mazo Latviju – lielāks nav!

/L.Briedis/

11. novembrī iedegsim sveces, godināsim
cinītājus par mūsu Latvijas brīvību un
neatkarību:

Vējavas kapsētā plkst. 16.00,
Jumurdas kapsētā plkst. 17.00.

Plkst. 16.00 Liepkalnes kapos un
plkst.17.00 Sausnējas kapos
atceres brīži pie Lāčplēša ordeņa kavalieru
atdusas vietām.

11. novembris

**LĀČPLĒŠA
DIENA!**

Sogad aprīlī
103 gadu kopā
nozīmīgās uzvaras
pār Bermonta
korospēku 1919. gada
11. novembrī.

no plkst. 16.00 sveču šedegšana
Latvijas kontūrās svečturī

plkst. 17.00 pie Ērgļu saieta nama
Latvijas jaunsargu svinīgā solījuma
nodošana. Jaunsargu devīze
“Augsim Latvijai!”

Plkst. 17.30 (aptuveni) Lāpu gājiens
(Lūgums sarūpēt sev lāpas)
Pēc lāpu gājienu – silta tēja
pie Ērgļu saieta nama.

17. novembrī plkst. 19.00
**Sausnējā, saieta zālē “Lidumi”, Latvijas
Republikas proklamēšanas dienai veltīts
svinīgs pasākums kopā ar pagasta
pašdarbniekiem un ciemiņiem.**

**Ap māti bites aplip
rudeni,
Ap savu valsti mēs,
kad vētras staigā,
Ap Latviju, kam
vairogs zvaigžņu zaigā,
Mēs aplipam kā bites rudeni.**

/Z. Lazda/

18. novembrī plkst. 14⁰⁰
**Jumurdas pagasta Saieta ēkā
svinēsim kopā mūsu Latvijas
Republikas 104. gadadienu.**

24. novembrī
plkst. 18.00
**Ērgļu saieta namā
ELZAS GAUJAS
komēdija –
filma
MAMMA VĒL
SMAIDA**

Ieejas maksa – 3,00 eiro

**Ērgļu saieta namā 3. decembrī plkst. 12.00 R. Blaumaņa literārās prēmijas 18. konkursa noslēguma
sarīkojums un apbalvošana. Pasākumu vada Latvijas Nacionālā teātra aktieris Juris Hiršs.**